

Trøndelag fylkeskommune
Trööndelagen fylhkentjielte

100-års jubileum for fredninger

6.6.2023

De første fredningene i Norge

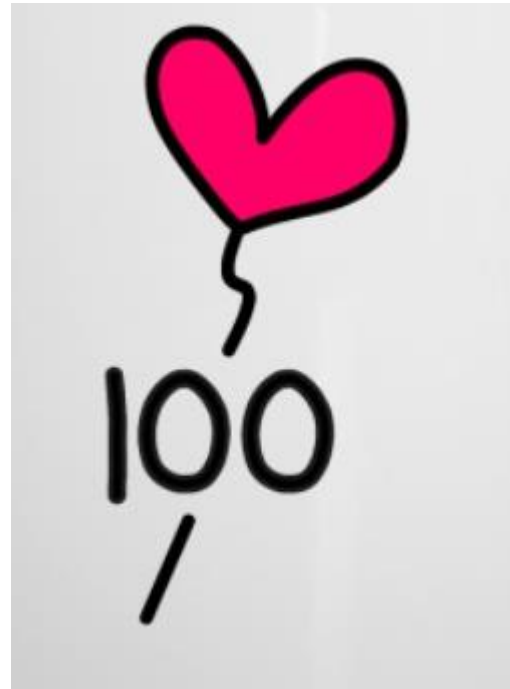
- 1912 Riksantikvarembetet opprettet
- 1920 Bygningsfredningsloven
- Første fredninger
 - 1. februar 2023 (30 bygg i Trøndelag, 213 i Norge)
 - 6. juni 2023 (26 bygg i Trøndelag, 435 i Norge)
- 1960-tallet fylkeskonservatorer
- 1978 kulturminneloven
- Nå: lovutvalg nedsatt for å utarbeide en ny kulturmiljølov

✖ Ørlandet.	<u>Østraat.</u>	
	<u>Storfosen.</u>	Hovedbygningen.
✖ Rissa.	<u>Reinskloster.</u>	Murene.
✖ Horg.	<u>Løberg.</u>	<i>Hovedbygningen.</i>
✖ Strinda.	\ <u>Lerkendal.</u>	Hovedbygningen.
	\ <u>Ferstad.</u>	Hovedbygningen.
	\ <u>Granaasen.</u>	Hovedbygningen.
	\ <u>Lade.</u>	Anlægget.
	\ <u>Leangen.</u>	Anlægget.
	\ <u>Leren.</u>	Hovedbygning, sidebygning og stabbur.
	\ <u>Blussevolden.</u>	Hovedbygningen.
	\ <u>Øvre Stubban.</u>	Hovedbygningen.
✓ Meraaker.	<u>Fundaunet.</u>	Hovedbygningen.
✖ Stjørdal.	<u>By.</u>	Hovedbygning, stald etc.
✖ Skogn.	<u>"Amnestuen"</u>	
	<u>Tangen.</u>	Hovedbygningen.

Trønderske fredninger som er 100 år i dag!

Sør i Trøndelag

- Austrått
- Storfosen
- Reinskloster
- Løberg
- Lerkendal
- Ferstad
- Granåsen
- Lade
- Leangen
- Leren
- Blussevold
- Øvre Stubban
- Fundaunet

Nord i Trøndelag

- By (Stjørdal)
- Ammestuen
- Tangen
- Zinkrennan
- Viken
- Trana
- Midjo
- Hegge
- By (Egge)
- Nordre Klæbu, Stod
- Sør- Svenning
- Den gamle prestegards hovedbygning
- Lilleval

Fredninger i Trondheim først i 1927.

De fleste Rørosfredningene i 1940, kun noen få i 1923

De fleste fredningene før ny lov ble gjort mellom 1923 og 27

Vi tenker annerledes om fredninger i dag

1923

- Eldre enn 100 år
- Klassiske stilarter
- Typisk: De norske storgårdene. Hovedbygningen på storgårder og embetsgårder, skysstasjoner og gjestgiveri
- Bygg med kunstnerisk verdi, kulturhistorisk verdi og «med betydning for lokalsoga»
- Særmerkte bygninger. Det virkningsfulle, estetiske og arkitektoniske høyverdige som representerte det ypperste i den norske byggeskikken
- Opptatt av å frede eksempler på den gode smak og den høyverdige kultur som kunne fungere som estetiske forbilder for tidens arkitektur
- Bygg som objekter – ikke som del av helhet – ikke opptatt av bygg på sted.

Fredninger i dag

- Mangfold og representativitet i fredningene
- Helhet og sammenhenger – freder hele kulturmiljøer og hele gårdsanlegg
- Fredningsstrategien i 2015: fredningslista skal representere alle lag av befolkningen, geografisk representativ, sosialt, næringsmessig, etnisk osv. og alle typer objekter: naust, uthus, pissoar, parker, hager, veier, industribygg osv.

Trøndelag fylkeskommune
Trööndelagen fylhkentjielte

REGIONAL PLAN FOR KULTURMILJØ I TRØNDELAG

Handlingsprogram 2024-2025
Løypemelding

Trøndelag kulturmiljøkonferanse 6.juni 2023
Silje Svinsaas Holiløkk

BAKGRUNN

Trøndelag fylkeskommune
Trööndelagen fylhkentjelte

Vedtatt i fylkestinget i møte 15.12.2021

REGIONAL PLAN FOR KULTURMILJØ I TRØNDELAG 2022-2030

Regionale soejesje kultuvrebyrjesidie Trööndelagesne 2022-2030

Trøndelag fylkeskommune
Trööndelagen fylhkentjelte

Vedtatt i fylkestinget i møte 15.12.2021

HANDLINGSPROGRAM 2022-2023

DAHKOEPGRAMME 2022-2023

Regional plan for kulturmiljø i Trøndelag 2022-2030

Regionale soejesje kultuvrebyrjesidie Trööndelagesne 2022-2030

INNSPILLSPROSESSEN SÅ LANGT

- Innspillsverksted Steinkjer og Trondheim
- Invitasjon til skriftlige innspill
- Trøndelag kulturmiljøkonferanse

The screenshot shows a website header with navigation links: 'VÅRE TJENESTER', 'POLITIKK', and 'OM OSS'. Below the header is a breadcrumb trail: 'Startside / Våre tjenester / Kulturminnevern / Regional plan for kulturmiljø / Handlingsprogram 2024-2025'. The main content area features the title 'Handlingsprogram 2024-2025' and a large photograph of a rocky mound (Gravrøys) in a landscape with mountains and a lake. A person is standing on the mound. Below the photo is a caption: 'Gravrøys på Valseidet gravfelt i Ørland kommune. Foto TRFK/Kristin Prestvold'. At the bottom of the page, there is a line of text: 'Vi utformer nytt handlingsprogram og ønsker din hjelp i arbeidet'.

INNSPILTE BEHOV OG UFORDRINGER

- Behov for mer kunnskap – registrering + dokumentasjon + kartfesting
- Synliggjøre og videreutvikle Mangfoldige Trøndelag
- Bærekraft, klima og miljø på dagsorden
 - Risiko og sårbarhet ved endret klima
 - Sirkulærøkonomi og gjenbruk for en ny hverdag
- Flere tradisjonshåndverk og handlingsbåren kunnskap er truet.
- Immateriell kulturarv
- Fartøyvernet bekrefter behov for nettverk.
- Samisk kulturarv – materiell og immateriell
- Samisk perspektiv i verdensarven Røros bergstad og Circumferensen
- Nasjonale minoriteter – Kvener, samer, skogfinsk kultur løftes særlig
- Jubileumsstafetten og Nasjonaljubileet 2030 – interessant for lokale aktører, men vanskelig å komme i inngrep.
- Tema 6 *Kulturmiljø, fellesskap, demokrati* – lite håndfast – behov for presisering
- Fokus på samarbeid på tvers, koordinering, nettverksbygging må holde frem
- Barn og unge. Kulturmiljø og fartøyvern på dagsorden i skolene.

INNSPILTE BEHOV FOR ØKT KUNNSKAP/REGISTRERING

MANGFOLDIGE TRÖNDELAGE – VEDLEGG

GELLIELAAKETJE TRÖÖNDELAGE – LISSIETJAALEGH

Regional plan for kulturmiljø 2022-2030

Regijonale soejesje kultuvrebyrjesidie Trööndelagesne 2022-2030

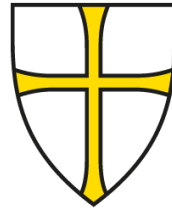

- Nasjonale minoriteter – kulturhistorie og –miljø. Materielt og immaterielt.
- Krigsminner og okkupasjonshistorie
- Kulturmiljø i utmark
- Seterkultur
- Kulturmiljø som formidler demokrati og selvstyre, undertrykking og forsoning.
- Registrering av kulturminner i utmark via komplettering av SEFRAK
- Komplettering av SEFRAK
- Maritime kulturmiljø:
 - Slipper og anlegg
 - Sjarker og mindre bruksbåter
 - Mindre småbåter
 - Samiske båt- og båtbyggertradisjoner
 - Lystfartøy og spesialfartøy
 - Annen maritim infrastruktur
- Fartøy
- Kraftproduksjon, mineralutvinning, skogsdrift og annen utmarksbruk
- Registrering/dokumentasjon av tradisjonshåndverk og immateriell kulturarv
 - Bøkkere, smeder, vognmakere, hjulmakere etc.

VIDERE FREMDRIFT

- Bearbeiding Juni/juli
- Høringsperiode Juli-september
- Ferdigstilling September-oktober
- Politisk sluttbehandling November-december

**Trøndelag
fylkeskommune**

Trööndelagen fylhkentjielte

trondelagfylke.no | fb.com/trondelagfylke